

ДОКОГА ЩЕ СЕ ТЪРПЯТ НЕДЪЗИТЕ В БЪЛГАРСКИЯ ФУТБОЛ?

Уводна статия във в. „Работническо дело“

13 юни 1970 година

Интересът към световното първенство по футбол, което се провежда сега в Мексико, е огромен. То се следи с голямо внимание от хората на нашата планета. И това е напълно разбираемо. В днешно време всяко международно събитие, било то културно, икономическо или спортно, далеч надхвърля обикновените свои специфични рамки и неизбежно придобива повече или по-малко идеологически и политически характер. От друга страна, благодарение на съвременните научно-технически средства за информация, благодарение на телевизията футболното първенство се следи от милиони хора от всички континенти, то

действително стана световно в пълния смисъл на това понятие. Сигурно е, че много зрители от далечните страни за първи път чуха името на България. Това налагаше да се погледне най-сериозно на нашето участие в Мексико, да се повиши максимално чувството за отговорност, да се разбере, че това участие не е само една, макар и важна, чисто международна спортна проява.

Положителен е фактът, че за трети път нашата страна се класира за финалите на световното първенство по футбол. Но и третото участие на българските футболисти в това голямо състезание завърши с провал. Стотици хиляди български зрители застанаха пред телевизорите с надеждата, че този път отборът ни ще се представи достойно, че ще бъде защитена спортната чест на родината. За съжаление тази надежда се превърна в горчиво разочарование, придружено с основателно възмущение. То се засилва още повече от обстоятелството, че Българската федерация по футбол и треньорът невярно информираха нашата общественост за състоянието и подготовката на отбора.

Слабата игра и логичният завършек на двата мача срещу отборите на Перу и ФРГ, неубедителното представяне и в третия мач срещу отбора на Мароко отново разкриха недъзите във футбола, които се повтарят години наред. Не само това. Отново изпъкна несъстоятелността на възприетата и упорито прилагана неправилна концепция за тактиче-

ска, физическа и морално-волева подготовка и стил на игра. Никой от нас не е искал победа на всяка цена и над всички отбори. Но зрителите видяха на телевизионния екран отбор, чиято игра беше под всякаква критика, беше игра вяла, бездейна, обърквана. Можеш да загубиш от силен противник, след като си дал всичко, на което си способен. Непростимо е обаче, когато не се използват докрай всички възможности, не се проявяват в най-пълна мяра устрем и желание за победа, когато е принижено чувството за обществена отговорност, за патриотизъм и любов към българското име. Именно в такава светлина се представиха нашите футболисти в Мексико — без достатъчна тактическа, физическа и най-вече морално-волева закалка.

За футбола, както и за другите спортове, са създадени прекрасни условия. Прекрасни условия за подготовка имаше и националният отбор. Известно е, че партията и правителството полагат големи грижи за развитието на физкултурното движение. Израз на тези грижи е и решението на Политбюро на ЦК на БКП от 2 септември 1969 година „За по-нататъшно масовизиране на спорта и повишаване на спортното майсторство“. В него справедливата оценка, че „завоюваните досега успехи от нашия спорт, макар и значителни, в много отношения не отговарят на съществуващите у нас възможности и условия, не съответствуват на някои основни положителни тенденции в развитието на съвременния

спорт“, напълно важи и за футбола.

Къде са корените на неуспеха в Мексико? Кои са причините, които доведоха до поражението на нашия футбол?

Очевидно тези причини следва трезво и задълбочено да се анализират и разкрият от специалистите. Но още сега могат да се посочат някои от тях.

Преди всичко причините се коренят в начина на подготовката на футболистите и в ръководството на този масов спорт. Съществени слабости има във физкултурните дружества, където състезателите от ранна възраст трябва да придобиват необходимите качества в съответствие с изискванията на високото спортно майсторство и морално-волевата устойчивост. Именно дружествените отбори са оная „лаборатория“, която е длъжна да подготвя и възпитава млади, талантиливи и скромни състезатели, да влива свежа струя в националния отбор. С други думи, равнището на представителния отбор зависи преди всичко от състоянието на футбола в дружествените отбори.

Не може да се каже обаче, че всичко в тези „лаборатории“ е наред. На първо място, учебно-тренировъчната работа е на ниско равнище, не е поставена на здрави, научни основи, не се изучават достатъчно задълбочено и творчески международната практика и преди всичко постиженията в областта на спорта в Съветския съюз, в социалистическите, а и в другите страни, не се следят новостите в стра-

тегията и тактиката на футбола. Голяма част от треньорските кадри не притежават необходимата квалификация за творчески подход в подготовката на футболистите. Липсва ясна, обоснована концепция за стил в българския футбол. Мачовете от републиканското първенство са най-убедителни доказателства за разбиранията на треньорите, които се въздържат да внедряват смело нападателния начин на игра и така задържат развитието на този спорт.

Във всички физкултурни дружества футболът се е превърнал в „галено дете“ и това нанася сериозни вреди. Грубата запаянковщина поставя на по-особена почит футболистите от останалите спортисти, предоставя им прекомерни и невинаги заслужени права без еквивалентни задължения. Някои състезатели са се превърнали в своего рода „цехови майстори“ и „звезди“ независимо от тяхната подготовка, реални възможности и спортна форма. Това разглезва играчите, подбужда ги към незачитане на спортния режим и обществения им дълг, към грубо нарушаване на дисциплината и социалистическия морал, принизява чувството им на любов към дружеството, а когато са в националния отбор — към спортната чест на родината.

Във връзка с това не може да се премълчават слабостите и ниското равнище на идейно-възпитателната работа със състезателите в дружествата и в националния отбор. Все още тя е доста формална, казионна, води се не-

системно, с отживели средства, форми и методи, често пъти не достига до ума и сърцето на спортиста. Силно са принизени моралните фактори и стимули при подготовката и възпитанието на футболистите, като се раздуват материалните.

Когато говорим за дружествения футбол, не бива да се отминава и фактът, че отрицателно влияние върху неговото развитие и възпитанието на състезателите оказват грубата намеса, запаянковщината, некомпетентните и субективни оценки и препоръки на отделни ръководни дейци. Има немалко факти, когато най-отговорни ръководители, в това число и министри, генерали, ръководители на ведомства, окръжни дейци и други, безотговорно се бъркат, дават „указания“, подменят треньорите и специалистите, сковават тяхната инициатива и понижават авторитета им пред състезателите, фаворизират един или друг футболист.

Следва да се изтъкне ролята, която съдийството у нас със своята обективност и компетентност трябва да играе за внедряване на спортсменство, за мъжественост във футбола, за достигане на световно равнище в този популярен спорт. Тук му е мястото да се подчертае необходимостта от създаване на нормална атмосфера между физкултурните дружества, атмосфера на взаимно уважение и спортсменство, на дружба и колективизъм, а не на антагонизъм и дребнави запаянковски ежби.

Неуспехите ни на световните първенства в Чили и Англия бяха сериозни сигнали за състоянието на нашия футбол и това налагаше федерацията, която ръководи този спорт в страната, да направи съответни изводи и да вземе решителни мерки. Третият пореден неуспех убедително потвърди, че ръководството на Българската федерация по футбол се е оказало неспособно задълбочено да анализира причините за лошото състояние на футбола и от това да извлече необходимите поуки. По всичко личи, че в неговата дейност съществуват консерватизъм и рутина, стари схващания за методологическите и организационните основи при повишаването на спортното майсторство, закостенели разбирания за съвременните тенденции в развитието на футбола. Липсва ясно виждане за тактика и стратегия, за преливане, когато е нужно, от един тактически вариант в друг. Федерацията недостатъчно ефективно контролира учебно-тренировъчната и възпитателната дейност на тренинговете в дружествата и националния отбор, поради което няма ясен поглед върху общото състояние. Иначе не можем да си обясним увереността ѝ в „отличната“ подготовка на отбора за Мексико, когато фактите потвърдиха точно обратното. Тя се оказва също неспособна да изгради високи морално-волеви качества у състезателите, които наред с тактическите задачи и физическата издръжливост играят решаваща роля за извоюване на победата.

Наред с Българската федерация по футбол определена вина носи и ръководството на ЦС на БСФС. Запознаването с всеобхватната подготовка на отбора по информация на федерацията и тренинга без системен и непосредствен контрол неизбежно води до повърхностни впечатления. У съответните наши органи, изглежда, няма или се подценява информацията за състоянието на световния футбол, за равнището на отборите, с които нашият отбор се среща на спортното поле. А информацията има решаващо значение, за да се изработи съответна тактика, да се уточни стилът, да се изгради ясна концепция за игра и за състава на отбора.

Не можем да не се спрем и да не подчертаем голямата роля на спортната информация в печата, радиото и телевизията. Значителен е нейният дял, за да се насади неправилна представа за положението на нашия футбол. Твърде често в спортните колонии на вестниците се ширят субективни оценки и преценки, продиктувани от пристрастие и запаленост. В много случаи спортната информация в печата, радиото и телевизията е дадена на откуп на спортните журналисти, не се ръководи, контролира и направлява от ръководствата на вестниците, на радиото и телевизията в интерес на правилното развитие на физкултурата в нашата страна.

Положението, разбира се, не бива да се драматизира. Погрешно е да се смята, че от поражението в Мексико е настъпила едва ли

не катастрофа за страната. Но са необходими и по-смели и радикални изводи, за да се преодолеят недъзите в българския футбол. Наложителни са по-осезаемо освежаване сред футболистите и в ръководството, подобряване на организационната, спортотехническата и възпитателната работа, подготовката на достатъчно и добре квалифицирани треньорски и съдийски кадри. Нашето физкультурно движение има всички възможности да си извоюва по-добро име на международното футболно поле.

Избр. съч. Т. 18, 80—87.

ОГРОМНО ТРУДОЛЮБИЕ, ВОЛЯ ЗА ПОБЕДА И ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СПОРТНО МАЙСТОРСТВО

До

*з. м. с. Мария Гигова, двукратна
абсолютна световна шампионка
по художествена гимнастика*

Хавана, Куба

Другарко Гигова,

Най-сърдечно Ви поздравявам със завоюването на званието „Абсолютна световна шампионка по художествена гимнастика“ за 1971 година.

Ние се гордеем с постигнатата победа — награда за Вашето огромно трудолюбие, та-